

F. t. l. om politiets virksomhed

pågældende er ramt, og uanset om politiet skønner, at der alene er tale om overfladiske skader.

Bestemmelsen forpligter dog ikke politiet til med magt at gennemtvinge lægehjælp til en person mod den pågældendes vilje, når denne skønnes at være i stand til at varetage sine egne interesser.

Der henvises i øvrigt til pkt. 6.2. og 6.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 18

Forslagets § 18 indeholder særlige regler om politiets anvendelse af stav. Med stav menes den stav, som normalt tilhører den enkelte polititjenestemandes udrustning.

Bestemmelsen er i vidt omfang en videreførelse af de eksisterende regler i Rigspolitichefens Kundgørelse II, nr. 37 af 30. september 1998 om politiets brug af stav, og indeholder en udtømmende opregning af de situationer, hvor stav må anvendes som magtmiddel. Situationerne svarer hovedsagelig til, hvornår der efter den gældende administrative regulering må anvendes stav, idet den foreslåede bestemmelse dog også udtrykkeligt har medtaget nødhjælpssituationer. Herudover begrænser og præciserer bestemmelsen adgangen til at anvende stav over for passiv modstand.

Bestemmelsen omfatter den faktiske anvendelse af politistaven samt advarsler og andre tilkendegivelser om tildeling af slag. Politiet må således ikke – mundtligt eller ved sin blotte optræden – bevidst give indtryk af at ville slå med stav, medmindre betingelserne i bestemmelsen er opfyldt.

Det beror på en konkret vurdering af den enkelte polititjenestemandes håndtering af staven eventuelt sammenholdt med den pågældendes udtalelser, hvornår der foreligger en tilkendegivelse om anvendelse af stav.

Efter § 18, *stk. 1, nr. 1*, må stav anvendes med henblik på at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på person.

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i § 17, *stk. 1, nr. 1*, om anvendelse af skydevåben med den forskel, at anvendelse af stav ikke er betinget af, at angrebet skal være farligt.

Det er dog ikke ethvert personangreb, der kan mødes med anvendelse af stav. Brug af stav skal stå i rimeligt forhold til angrebet. Angreb, der alene kan forvolde mindre skader, som f.eks. blå mærker, mindre rifter og lign., kan ikke begrunde anvendelse af stav.

Efter § 18, *stk. 1, nr. 2*, må stav anvendes med henblik på at afværge fare i øvrigt for personers liv eller helbred.

Bestemmelsen er ikke, som ved § 17, *stk. 1, nr. 2*, om skydevåben, begrænset til fare for alvorlige helbredsskader. Det vil dog ikke være enhver fare for personskade, der kan berettiggende anvendelse af stav. Magtanvendelsen skal stå i rimeligt forhold til den fare, der søges afværget.

Bestemmelsen sigter navnlig til de situationer, hvor politiet anvender magt over for en person af hensyn til den pågældende selv (nødhjælp).

Anvendelse af stav vil endvidere kunne være berettiget i situationer, hvor nogen søger at forhindre politiet i at hjælpe en person i fare, f.eks. ved at stille sig i vejen for politiets adgang til det sted, hvor personen befinder sig.

I § 18, *stk. 1, nr. 3*, er der hjemmel til, at stav kan anvendes med henblik på at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på samfundsvigtige institutioner, virksomheder eller anlæg.

Udtrykket "samfundsvigtige institutioner, virksomheder og anlæg" har den samme betydning som i bestemmelsen om skydevåben, jf. bemærkningerne til § 17, *stk. 1, nr. 3*, ovenfor.

§ 18, *stk. 1, nr. 4*, indebærer, at stav kan anvendes for at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på ejendom.

Udtrykket "ejendom" omfatter angreb på fast ejendom og andre formuegoder. Den økonomiske værdi af godet er ikke i sig selv afgørende for, om der er tale om et angreb omfattet af bestemmelsen. Værdien kan dog have betydning ved vurderingen af, om det vil være nødvendigt og forsvarligt at anvende stav.

Efter *stk. 1, nr. 5*, kan stav anvendes for at sikre gennemførelse af lovlige tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres aktiv modstand.

Ved "tjenestehandlinger" forstås bl.a. anholdelse/frihedsberøvelse, påbud, visitation og fratagelse af genstande, eller hvis politiet søger at skaffe sig adgang til et ikke-frit tilgængeligt sted.

Udtrykket "aktiv modstand" kan omfatte en række situationer fra omfattende uroligheder til situationer, hvor en anholdt/pågrebet person holder fast i en genstand eller andre personer, når politiet forsøger at føre den pågældende væk. Det omfatter også situationer, hvor en pågrebet person forsøger at slå eller rive sig løs fra en polititjenestemandes greb, eller hvor en person gør fysisk modstand mod en visitation.

Der kan også være tale om, at tredjemænd forsøger at lægge hindringer i vejen for politiets arbejde, f.eks. at personer forsøger at forhindre en anholdelse eller at befri en anholdt.

Det følger af straffelovens § 119, *stk. 3*, at det er strafbart at forsøge at lægge f.eks. politiet hindringer i